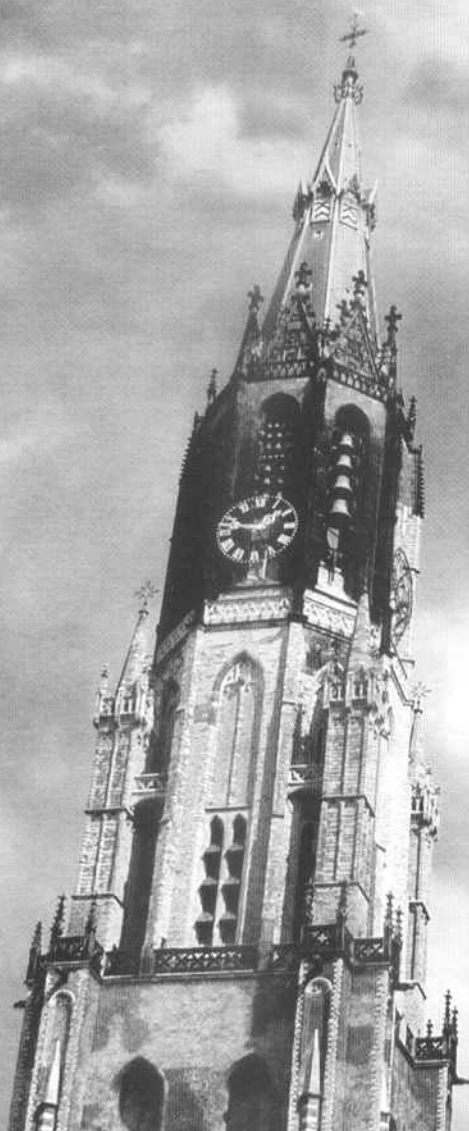

DE HERVORMDE VAAN

70e jaargang - No. 4/5 - april/mei 2010

Orgaan van de bond van Nederlantsche Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

DE HERVORMDE VAAN
 Orgaan van de Bond
 van Ned. Hervormde
 Mannenverenigingen
 op Gereformeerde Grondslag

ISSN 0167 - 3564

www.hervormdemannenbond.nl

Verschijnt maandelijks. Voor leden gratis.
 Niet-leden € 13,00 per jaar.
 Abonnementen lopen per kalenderjaar.
 Opzeggen voor 1 december.

1e voorzitter: Ds. W. Westland
 Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
 tel.: 0180 - 412477

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
 Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
 tel.: 0318 - 483717

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
 Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
 tel.: 0318 - 615597

2e secretaris: Dhr. M. Post
 Edelmanlaan 8, 3903 XP Veenendaal
 tel.: 0318 - 511355

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
 Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
 tel.: 0348 - 551496

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
 Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
 tel.: 0318 - 516930

Lid: Ds. E. de Mots
 Hongaarseplein 14, 3252 AR Goedereede
 tel.: 0187 - 493935

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
 Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
 tel.: 0180 - 424636

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
 Dorpsstraat 17, 3751 EM Bunschoten
 tel.: 033 - 2982760

Overlijdensberichten:
 J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
 e-mail: info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties:
 Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
 Hervormd Bondsbureau,
 Beatrixstraat 20a, 3862 DB Nijkerk
 tel.: 033 - 2456699 fax: 033 - 2463322
 e-mail: bondsbureau@filtnet.nl
 Bankrekeningnr. 3778.71559 t.n.v.
 Ned. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Inzenden kopij juni/juli-nummer

De kopij voor het juni/juli-nummer moet vóór
 21 mei bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

Woorden van Calvijn

Het feit der opstanding

*Het is dan nodig dat één derzelve met ons getuige
 worde Zijner opstanding.
 Handelingen 1 : 22B*

De opstanding van ons allen is op de opstanding van Christus gegrond. Met het oog daarop dat er geen meningsverschil onder ons over Zijn opstanding zou ontstaan, laten wij op hoeveel verschillende manieren Hij ons daarover verzekerd heeft.

Wijsneuzen zullen de geschiedenis die door de evangelisten verhaald wordt als een kinderachtige voorstelling uitlachen. Want welke betekenis zal de tijding hebben welke vreesachtige vrouwtjes overbrengen en discipelen (die buiten zichzelf zijn bijna) later bevestigen? Waarom heeft Christus niet liever Zijn luisterrijke overwinningsteeken middenin de tempel en op de markt opgericht? Waarom verschijnt Hij niet schrikwekkend voor Pilatus? Waarom vertoont Hij Zich niet levend aan de priesters en gans Jeruzalem? Maar nu zijn die getuigen die Hij kiest, zodanig dat de wereldlingen hen bezwaarlijk als geschikt zullen aanvaarden.

Ik antwoordt: hun zwakheid heeft, wat dat begin betreft, geen achtvinger afgedwongen. Maar in het geheel gezien is alles toch door Gods wonderbare voorzienigheid bestuurd...

Het graf wordt verzegeld, de wachters zijn op hun post, het lichaam wordt op de derde dag niet gevonden. Door geld omgekocht, verspreiden de soldaten het gerucht dat het door de discipelen gestolen was. Alsof zij in staat waren om troepen te mobiliseren! Alsof wapens beschikbaar waren! Alsof zij opgeleid waren om zulk een daad aan te durven! Indien de soldaten de moed niet hadden gehad om hen te verdrijven, waarom hebben zij hen dan niet achtervolgd om met behulp van het volk sommigen te arresteren?... Verder heeft Hij Zich niet slechts aan de elf apostelen vertoond, maar is door meer dan vijfhonderd broeders op eenmaal gezien (1 Kor. 15:6). Ook heeft Hij, door de Heilige Geest te zenden, het bewijs geleverd dat Hij niet alleen leeft, maar ook de opperste macht bezit.

Inhoud

Woorden van Calvijn.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie O.T.	5
Bijbelstudie N.T.	7
Van de voorzitter	10
In the picture	11
Verslag van de Huishoudelijke Vergadering ...	12
De engelen (1)	14
Organisatienieuws	15
Boekbespreking	15
Overlijdensberichten	15

blz.

Blijf er aan denken: Jezus Leeft!

*“Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt,
Welke is uit het zaad van David, naar mijn Evangelie”
(2 Timotheüs 2:8)*

- Openingswoord Huishoudelijke Vergadering Gouda 2010

Op deze zaterdag na Pasen willen we luisteren naar het woord van Paulus aan zijn jonge vriend Timotheüs. Paulus zit in Rome gevangen. Zelf heeft hij het gevoel, dat zijn levenseinde nabij is: “Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop beëindigd”, zegt hij in hoofdstuk 4. Daarom schrijft hij nog één keer een brief aan Timotheüs. Deze was werkzaam in Efeze, een havenplaats in Turkije. Een stad, waar van alles te koop was. Denk aan de grote tempel van Diana, de godin der Efeziërs. Een havenstad met allerlei zedeloze praktijken. En ook in de christelijke gemeente waren er dwaalleraars gekomen, die de gemeente op een ander spoor wilden brengen. Daarom lang niet gemakkelijk voor de jonge Timotheüs om leiding te geven aan de gemeente. Om staande te blijven in het geloof. Daarom schrijft Paulus deze brief. Timotheüs krijgt allerlei instructies voor het werk in de gemeente, maar vooral wil Paulus zijn jonge vriend bemoedigen. Timotheüs, houdt in gedachtenis, vergeet het niet, blijf er steeds aan denken, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt!”

De opgestane Heiland

Wanneer we de Griekse grondtekst nauwkeurig bekijken, dan zien we dat niet het feit van Pasen voorop staat. Het gaat eerst om de Persoon, om de Koning van Pasen zelf. Want hoe staat het eigenlijk in het Grieks: Houdt in gedachtenis: Jezus Christus. Timotheüs, houdt Hem voor ogen, telkens weer. En letten we dan op de heerlijke namen, die hier genoemd worden: Jezus, Redder. Want Hij

zal zijn volk zalig maken van hun zonden. En dan de naam Christus, Gezalfde. Hij is de hoogste Profeet, de enige Hogepriester en de eeuwige Koning! Hij is de Koning van Pasen. Opgewekt door Zijn Vader. Hij mag het eeuwige leven ontvangen, als loon op Zijn Middelaarswerk. En dat leven wil Hij uitdelen aan mensen, die midden in de dood liggen. Wat noemt Paulus nog meer: welke is uit het zaad van David. De apostel wil met nadruk wijzen op het feit, dat de opgestane Christus Dezelfde is als Jezus van Nazareth. Er waren in die dagen mensen, die dachten aan een geestelijke opstanding. Ze maakten van de opgestane Christus een soort engelachtig figuur, en voor zijn lichaam zou geen enkele verwachting zijn. Maar daar gaat Paulus duidelijk tegenin. De opgestane Heiland is Dezelfde, die geboren werd in Bethlehem. Het vlees en bloed van de maagd Maria Aangenomen. Echt mens geworden, afkomstig uit het koningshuis van David. En ook met dat lichaam opgestaan. Met de littekens van het lijden in zijn handen en zijn zijde.

Op Zijn Woord kun je aan!

Weet u, wat daarin zo heerlijk naar voren komt? Dat God Zijn woord waar maakt. Dat Hij Zijn beloften vervult. Want zo was Hij aangekondigd door de profeten. Als de grote Davids-zoon die komen zou. Welnu, zegt Paulus, zie je Timotheüs, dat de Heere Zijn beloften vervult. Je kunt op Zijn woord aan. De Heere doet wat Hij doet wat Hij zegt. Dat mogen wij ook vandaag vasthouden. Ook wanneer er allerlei stemmen opklinken, en zoveel vraagtekens worden gezet achter Gods

beloften. Hij maakt Zijn woord waar. In Zijn beloften en in Zijn bedreigingen. De Heere doet wat Hij zegt: dat ligt ook in de laatste woorden van vers 8: naar mijn Evangelie. Dat moeten we niet verkeerd begrijpen. Mijn Evangelie, alsof Paulus het voor het zeggen heeft. Calvijn zegt het heel raak in zijn verklaring: Paulus is niet de zegsman, maar de Dienaar van het Evangelie.

Het gaat niet om het gezag van Paulus woorden. Maar het gezag ligt in de boodschap zelf. Evangelie, dat woord betekent: blijde boodschap. Het is het Woord van de levende Heiland!

Als een wapen in de strijd

Timotheüs, je mag dit woord hanteren als een wapen in de strijd. Een geducht wapen. We zagen al: Timotheüs had strijd te voeren naar verschillende kanten. En die fronten zijn vandaag niet anders. Wat een dwaalleer komt er op ons af. Niet alleen van buiten de kerk. Ja, dat ook! Allerlei religieuze stromingen hebben hun invloed. Juist als het gaat om vragen rond leven en dood. Maar ook binnen de kerk. De oude vrijzinnigheid is nog springlevend. En dan denk ik niet alleen aan het boek van ds. Hendrikse, die met zijn wazige gedachten over een God, die niet bestaat maar wel gebeurt, veel verwarring en verontwaardiging heeft teweeg gebracht in de kerk. We hebben dan ook als mannenbond een duidelijke reactie gestuurd naar de synode, omdat hier de eer van God in het geding is... Maar het kan ook subtieler. Ik noem een woord van de bekende ds. Nico ter Linden uit Den Haag. Op de zaterdag voor Pasen via radio 4 "Niet het wonder van Pasen brengt tot geloof. Maar ons geloof schept het wonder. Geen feitelijke opstanding, maar nieuwe gedachten, die ons stimuleren om door te gaan. Daar tegenover zegt Paulus ook tot ons: Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt. Dat is een feit! Dat geeft houvast. We hebben een levende Heiland, die dood en graf heeft overwonnen.

Ook in het dagelijks leven

Met Hem kunnen we voort, ook in het leven van elke dag. Timotheüs moest in het heidense Efeze de gemeente leiding geven, ook als het ging om de christelijke levensstijl. Ze moesten nog leren om te leven naar Gods geboden in een heidense omgeving. Voor ons ligt het net iets anders. Wij moeten oppassen, dat we de christelijke levensstijl niet kwijtraaken. Dat we niet terug vallen. Wij leven in een tijd, dat allerlei christelijke normen en waarden vervagen. Alles moet kunnen. Ik doe wat ik wil, zegt de mens van de 21^e eeuw. Maar wat brengt het ons? Zonde, duisternis en het oordeel van God.

Christus wijst ons echter een andere weg: sterven aan je zelf om te leven uit Hem. Om de Heere Jezus te volgen in een nieuw godzalig leven. En in die weg wil de Heilige Geest ons leiden. Want Hij is de Geest, die Heere is en levend maakt. In dode zondaarsharten wekt Hij nieuw leven, geloofsleven. En Hij leidt u in het spoor achter de Heere Jezus aan. Laten we maar veel bidden om de doorwerking van Gods Heilige Geest in ons persoonlijk leven, maar ook in ons kerkelijk leven.

Maar dan komt het er voor ons op aan, dat we aan Zijn Woord vasthouden: Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt. Houdt Hem voor ogen. Misschien moet u beschaamd het hoofd buigen. Wat ben ik vaak vergeetachtig. Dan leef ik net, alsof het geen Pasen is geweest. O, kom dan terug, en vouw je handen, en verwacht het opnieuw van Hem. Want Hij vergeet u niet. Al zou je voor je gevoel alles kwijt zijn. Dat je net als Thomas in het donker zit. En je denkt misschien: ik kom er nooit. Bedenk dan opnieuw, dat we een levende Heiland hebben. Hij vergeet zijn kinderen niet. Want Hij laat niet varen, wat Zijn hand begon. En we hebben gelezen in vers 13: Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw. Hij kan zichzelf niet verloochenen."

Ds. E. DE MOTS

Het gebruik van de tong

Woorden en het gebruik van de tong

Spreuken hecht veel belang aan de 'macht van het woord'. Want dat hebben woorden en kunnen ze hebben in de mond van mensen. Een macht zowel ten goede als ten kwade.

De Heere Jezus zegt het al: wat wij zeggen, verradt hoe wij zijn. (Matth. 12: 34 – 37)

Wat er leeft in ons hart, brengt onze mond naar buiten. Het is de apostel Jakobus die er zijn brief ook de nodige verzen aan wijdt. Dit is vooral in Jakobus 3 het geval. De apostel gebruikt daar aansprekende beelden voor. Dat van de tomen van paarden en het roer van grote schepen. En deze beelden maken duidelijk: zo'n grote kracht is nu ook de tong!

De vreze des HEEREN

Ook Salomo heeft dus aan bovenstaand onderwerp veel aandacht besteed. Hij doet dit heel vaak in combinatie met het gebruik van de lippen en de mond. Te begrijpen want het heeft allemaal met hetzelfde onderwerp te maken: hoe gebruiken wij onze tong? Onze tong brengt of vloek of zegen voort! Een goed gebruik van de tong vindt zijn oorsprong in het geworteld zijn in de vreze des HEEREN. Eerbied en ontzag voor de HEERE en Zijn geboden, blijkt ook in onze spraak. In een geheiligd gebruik van de tong. In een eerdere Bijbelstudie merkten we al op: de vreze des HEEREN bestrijkt alle terreinen van het leven. Maar het is tevens zo: ze neemt ook heel het leven van de mens in dienst. Niet alleen voeten maar ook mond, ogen, oren en tong komen door Gods vernieuwende genade in Zijn dienst te staan. Te denken valt in dit verband aan de woorden van de apostel Paulus: *Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen*

Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande. (Rom. 12: 1) En houdt HC Zondag 1 vr. en antw. 1 daar ook niet verband mee? Een kind des HEEREN is met *lichaam* en ziel het eigendom van de Heere Jezus! Het is de Heilige Geest Die van harte gewillig en bereid maakt voortaan voor Hem te leven.

Teksten

Er zijn ook hier weer een groot aantal teksten te noemen. Ik beperk me tot de teksten die betrekking hebben op die van de tong. Uiteraard kunnen ook spreuken die mond en lippen noemen, erbij gelezen worden. Ook hier gaat het weer – typerend voor Spreuken – om de twee kanten van het gebruik van de tong; positief en negatief.

Hierbij enkele van de vele teksten: Spr. 6: 17, 24; 10: 20, 31; 12: 18 en 19; 15: 2, 4; 16: 1; 17: 4, 20; 18: 21; 21: 6, 23; 25: 15, 23; 26: 28; 28: 23 en 31: 26. Omdat Jakobus 3: 1 – 12 ook bij deze Bijbelstudie betrokken wordt, is aan te raden om dit ook bij de behandeling en bespreking van deze studie te lezen.

Negatief gebruik

Al zijn er geen directe aanwijzingen te noemen, een negatief gebruik zal zeker ten tijde van Salomo gespeeld hebben. Het misbruik van de tong is een oude paradijszonde, een oerzonde. Een zonde van alle eeuwen, tijden en plaatsen. Salomo gebruikt er typerende aanduidingen voor. Hij heeft het over een *valse tong* (Spr. 6: 17; 12: 19; 21: 6 en 26: 28), een *vreemde of vleiende tong* (Spr. 6: 24) en een *verkeerde tong of tong der verkeerdheden*. (Spr. 10: 31, 17: 4) Zelfs heeft hij het een keer over

het geweld der tong. (Spr. 18: 21) Een verklaarder van het boek Spreuken, breidt deze rij nog verder uit door ook te spreken van een *grootsprekende tong* (Spr. 28: 25) en een *dubbele tong*. (Spr. 8: 13) De laatste is een bekende uitdrukking geworden: iemand die dronken is, spreekt met een dubbele tong. Deze zelfde verklaarder merkt nog op: *De apostelen spraken op het Pinksterfeest, naar dat de Geest hun gaf uit te spreken, maar de meeste mensen spreken, naar dat de duivel geeft te spreken. (...) En ofschoon die ene tong bovendien door God nog weggeborgen is achter een dubbele muur van tanden en lippen, toch breekt ze telkens los, ontsteekt en verderft al de leden.* (J. Kok)

Salomo en Jakobus

Het valt op dat de apostel Jakobus in dezelfde lijn van Salomo schrijft en spreekt. Alsof hij bij het schrijven van zijn brief, de Spreuken van Salomo er naast heeft gehad! Er zijn overeenkomende hoofdlijnen te constateren in de manier waarop erover gesproken wordt. Dat grote geschenk is een *wereld van ongerechtigheid* geworden. Het is een *vuur*. Het is zelf ontstoken van de hel, een onbedwingbaar kwaad, vol van dodelijk venijn. In de zonden van de tong zit veel vergif van de oude slang. Zie Psalm 140: 4 onber. en Rom. 3: 13. Wat kunnen soms slechts enkele woorden een vuur van kwaad aanstichten. De tong staat nooit stil. De vergelijking met de tong van een slang wordt niet zonder reden gemaakt. Zo'n slangentong is steeds in beweging: onverwacht komt zij trillend uit de slangenbek en spuit haar dodelijk venijn in de aderen van de mens. Constant vloeit er vergif uit. Dat allerkleinste lid doet het allergrootste kwaad. De hierboven genoemde spreuken van Salomo zijn daar het overtuigende bewijs van! Iemand zei in de krant: de tong is nog gevaarlijker dan kogels!

In Gods Wet staan er van de tien geboden twee tegen deze zonde. Dat is het derde gebod: het verbod Gods Naam ijdel te gebruiken. En het negende gebod: het verbod om een vals getuigenis te spreken. Salomo schrijft in bovengenoemde lijn over de tong. Hij wijst op de algemeenheid van deze zonden, de kracht van deze zonden, de gevolgen van deze zonden en het ernstig waarschuwen tegen deze zonde.

Concrete voorbeelden

Concreet maakt Salomo dit door te wijzen op het belang van te zwijgen. Want schrijft hij in Spr. 10: 19: *In de veelheid der woorden ontbreekt de overtreding niet; maar die zijn lippen (tong) wederhoudt, is kloek-verstandig.* Spreken is zilver, zwijgen is goud. Laten uw woorden weinig zijn, heet het in Prediker. (Pred. 5: 1) Dwazen spreken veel. Dat zijn mensen die zichzelf graag horen praten. Zij praten alleen maar omdat zij zichzelf graag horen praten. Maar Petrus schreef het al: *Maar wie het leven wil hebben en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwaad.* (1 Petr. 3: 10) Verder maakt Salomo het ook concreet door te spreken over *vloeken, liegen, huichelen en achterklap*. U ziet wel: allemaal zonden die met het 3^e en 9^e gebod te maken hebben! Er is daarom ook een spreuk die zegt dat er *dood en leven zijn in het geweld der tong*. (Spr. 18: 21) Menigeen heeft door de tong anderen of zichzelf in de dood gestort. Of ook door goed te spreken zijn leven, door eens anders voorspraak te zijn, het leven van een ander gered!

Positief gebruik

Prachtig hoe Salomo ook het positieve gebruik van de tong ter sprake brengt. Ook dit weet hij met kernachtige zinsneden onder woorden te brengen. Er is de tong van de *rechtvaardigen* (Spr. 10: 20) of van de *wijzen* (Spr. 12: 18 en 15: 2, 4). Maar ook is er de *zachte tong* (Spr. 25: 15). Hoorde u daar ooit van? En in Spreuken 31 (26) schrijft hij over de tong *als leer van goeddadigheid*. Het is duidelijk: hier gaat het over een tong, besneden door de Geest van de Levende God! Een tong niet langer in dienst van de satan en de zonde maar in dienst van de vreze des HEEREN! Dat is niet alleen te merken aan het verander(en) de taalgebruik maar ook aan een gezegend gebruik van de tong. Het is het lid geworden dat niet alleen God verlangt te eren. Maar ook de naaste te bouwen, op te bouwen en te stichten. Salomo kan de tong dan zelfs een *medicijn* noemen! Er gaat wat ten goede uit! Ze weet te helen, te genezen! Zie daarvoor ook Efeze 4: 29b.

Zijn tong

Meteen maar naar Hem, Die het diepste ge-

heim van bovenstaande is. Salomo noemt Hem ook, al is het niet bij naam. Het is te lezen in het hoofdstuk van de Opperste Wijsheid, Spreuken 8. Daar zegt Jezus van Zichzelf: *Al de redenen van Mijn mond zijn in gerechtigheid; er is niets verdraaids, noch verkeerd in. Ik zal vorstelijke dingen spreken. De opening van Mijn lippen zal enkel billijkheid zijn.* (Spr. 8: 8 en 6)

Het vuur van de toorn van God heeft op Hem gebrand. Het vuur van de lasterende tong heeft Zijn reine ziel verschroeid. Toen Hij al de zonden van Zijn gemeente, ook de zonde van de kwaadspreekende tong, heeft verzoend op het hout van het kruis. Uit Zijn lippen, dé lippen van de Rechtvaardige, kwam enkel zegening. Genade was op Zijn lippen uitgestort. Om die genade uit te storten op de lippen van zondaren. En dat heeft Hij gedaan met Pinksteren toen Hij Zijn Heilige Geest uitstortte op Zijn gemeente. Toen werden van hen gezien *verdeelde tongen* (!) als van vuur. (Hand. 2: 3) Daar kreeg de tong weer een oorspronkelijke bestemming!

Gespreksvragen:

1. Waarom zal Salomo zoveel spreken wijden aan het gebruik van onze tong?
- 2a. Zoek negatieve voorbeelden op in de Bijbel m.b.t. het gebruik van de tong.
- 2b. Kunt u ook zulke voorbeelden noemen uit de dagelijkse praktijk?
- 3a. Zoek voorbeelden in de Bijbel m.b.t. een positief gebruik van de tong.
- 3b. Kunt u ook zulke voorbeelden noemen uit de dagelijkse praktijk?
4. Wat hebben het gebruik van de tong en het einde der tijden met elkaar te maken?
Zie daarvoor Openbaring 13: 5 en 6.

Bijbelstudie N.T.

Een beter en volmaakt offer

Hebreeën 9

We hebben net het hoofdstuk gehad over het oude en het nieuwe verbond. Het oude verbond was met Israël opgericht. Het maakte van Israël een heilig volk een priesterlijk koninkrijk.

Zijn tong en onze tong

Zo schrijft Salomo er ook over: als een tong die door Zijn genade tot zegen gebruikt wordt. Hij is er zelf een voorbeeld van: de boeken die hij geschreven heeft, getuigen van een tong en mond die overvloedig tot Zijn eer. En zo zijn er velen voor en na hem geweest. Wat had Petrus een vurige tong toen hij Christus mocht verkondigen als de enige Zaligmaker en Redder!

Wat hebben de apostelen hun tongen versleten om Christus te prediken en wat heeft het vuur op hun tongen gebrand!

Dat gebeurt nog waar het ons tot schuld wordt voor God dat we onze tong alleen maar verkeerd gebruiken. En waar de HEERE onze tong wil aanraken met een kool van het altaar der verzoening, daar spreken we in de vreze des HEEREN. Daar gaan we Gods lof bedoelen en het heil van onze naaste. Daar verlangen we een medicijn te zijn voor onze naaste.

Ds. J. MULLER

Ook had de Heere een plaats gegeven waar Hij gediend wilde worden. Voorschriften gegeven hóe Hij gediend wilde worden. Een aards heiligdom.

Het aardse heiligdom (1-10)

In de verzen 2-5 wordt over dit aardse heiligdom geschreven. Het staat tegenover het hemels heiligdom. Wereldlijk oftewel het is van beneden en daarmee van voorbijgaande aard. We lezen vervolgens over de inrichting van dit heiligdom. Nadruk valt op de tweedeling in het heiligdom. Het heilige en het heilige der heiligen. Tevens wordt een aantal voorwerpen die in het heilige en die in het heilige der heiligen staan genoemd.

Dit heilige der heiligen werd afgescheiden door wat hier genoemd wordt een tweede voorhangsel. Wat stond daar? Een wierookvat en de ark van het verbond (vers 4). De reuk van de dit vat moet het heilige der heiligen doordringen. De hogepriester ging op Grote Verzoendag met dit gouden wierookvat het heilige der heiligen binnen. De reuk moest voor hem heengaan. Een nevel van wierook moest de ark verder aan het oog onttrekken. (Lev. 16 vers 12 en 13). De wierookwolk was als een lieflijke reuk voor de Heere. Wee, de hogepriester die zonder wierookvat binnentrad. Het gouden wierookvat hoorde tot de onmisbare voorwerpen om te naderen tot de Heere.

Vervolgens wordt in dit gedeelte aangegeven dat de ark van het verbond in het heilige der heiligen staat. Met goud overdekt. Verder wordt beschreven wat er in de ark ligt.

Aldaar zei de HEERE tegen Mozes zal Ik bij u komen, en Ik zal met u spreken van boven het verzoendeksel af, van tussen de cherubim. Dit was de plaats van ontmoeting van God en de Israëlieten. Tegelijk was het een plaats die niet zomaar binnengegaan mocht worden.

Gods aanwezigheid was tegelijk gevaarlijk. Zondaren opgepast. Het paradoxale is dat de plaats van ontmoeting in werkelijkheid een plaats van scheiding was. Alleen de hogepriester mocht eens per jaar, op Grote Verzoendag, niet zonder bloed, het welk hij offerde voor zichzelf en voor des volks misdaden, binnengaan. Hoe duidelijk tonen de inzettingen van God aan, dat God vlekkeloos heilig is en dat het volk onheilig is, want de Hogepriester kan alleen voor de Heere verschijnen met het bloed der verzoening. Zonder bloed geen naderen tot God.

De schrijver van de brief leidt ons gelijk naar een diepere les. De Heilige Geest geeft zo aan

dat de weg tot het heiligdom nog niet openbaar gemaakt was, zolang de eerste tabernakel nog stand hield.

De weg was er wel. Maar alleen voor de hogepriester, eens per jaar op grote Verzoendag. Wanneer Christus op aarde verschijnt wordt de toegang openbaar voor een ieder die tot Hem komt. Een weg die Hij verworven heeft door Zijn offer aan het kruis. Want nadat Hij uitgeroepen heeft: Het is volbracht, scheurt het voorhangsel. De weg naar Gods genadetroon is nu openbaar. Ten tijde van het Oude Testament was dat niet zo. De tempeldienst was afbeelding, verwijzing naar. Het bloed van de offerdieren kon niet echt de zonde wegnemen en mij de toegang tot God geven. En ook allerlei andere rituelen rondom de offerdienst in de tempel. (vers 10). Zij waren 'rechtvaardigmakingen des vleses', uitwendig, symbolisch, maar konden niet het geweten, het inwendige reinigen. Daarom keek men uit naar 'de tijd der verbetering'. Daarmee wordt verwezen naar de tijd van de komende Messias. Waar de vrome Israëliet tijdens de offerdienst verlangend naar uitzag.

Nu Hij is gekomen (vers 11). Hij brengt het volkomen offer. Wat al die andere offers niet konden, deed Hij. Eeuwige verlossing teweeg brengen. Geweldig rijke boodschap, een rijke troost ontvouwt zich hier in die paar woorden: 'maar Christus'. In Hem is er toegang tot God.

Het bloed van Christus (11-14)

Maar Christus, de Hogepriester der toekomstige goederen. Christus verwerft als Hogepriester een schat aan zegeningen, die nu door het geloof worden ontvangen en in de toekomst volledig genoten worden. De weg van de Heere Jezus wordt vergeleken met die van de aardse hogepriester op grote Verzoendag. Op die dag gaat de hogepriester eerst offeren en daarna bloed sprengen in het heilige der heiligen voor Gods aangezicht. Kijk nu naar Christus. Hoe anders dan de aardse hogepriester. Hij gaat naar Golgotha om met Zijn leven te betalen tot verzoening voor de zonden. Daarna is Hij een meerdere en volmaaktere tabernakel, niet met handen gemaakt, oftewel is Hij de hemel, binnengegaan (zie vers 24). Om daar te verschijnen voor Gods aangezicht. En dan valt nog wat op. Terwijl

de aardse hogepriester het heiligdom binnengaat met bloed van bokken en kalveren, gaat de Heere Jezus in met Zijn eigen bloed.

Bloed wijst naar Zijn dood (zie ook vers 15) en naar Zijn offer (zie vers 26). Bloed wijst op offerdaad. Leven dat gedood wordt om te betalen voor de straf die God op overtreding eist. (vgl. Lev. 17 vers 11). Bloed verwijst zo naar verzoening door plaatsbekleding. Terwijl de hogepriester elk jaar moest ingaan, gaat Christus eenmaal in. Dit offer heeft eeuwige kracht. 'Een eeuwige verlossing teweeggebracht'.

Beter offer

De schrijver richt nu onze aandacht op het unieke offer van Christus.

Want indien... hoeveel te meer (13 en 14). Allereerst worden we weer op de oudtestamentische offerdienst gericht. Van grote Verzoendag en het gebeuren met de rode vaars (Num. 19). Dit was echter allemaal om de reinheid van het vlees, uitwendig. Hoeveel te meer reinigt echter Christus bloed. Dat reinigt van ons geweten, inwendig. Want dat offerbloed is onstraffelijk, volkomen. Hij heeft dat offer gebracht 'door de eeuwige Geest'. Hij heeft dat offer niet gedwongen gedaan. Maar Hij heeft dat offer uit gehoorzaamheid aan Zijn Vader en uit liefde gedaan, volkomen gewillig. Het was een daad.

Golgotha was de offerplaats en het offer was de mens Jezus. Hij bood Zichzelf aan ten offer, terwijl Hij zonder zonde was, om als een schuldoffer te dienen. En die daad verrichtte Hij door de Heilige Geest, Die in Hem woonde. De Geest kwam op Christus, woonde in Hem. Sterkte en ondersteunde Hem. Zo krijg je de gedachte dat Ieder van de personen van de Drie-eenheid aanwezig en actief waren ten tijde van de verlossing. Elk op Zijn eigen wijze. De Vader sloeg Zijn Zoon; de Zoon onderwierp Zich aan de Vader, en de Geest ondersteunde de vleesgeworden Zoon. Alleen de Drie-enige God verlost volkomen.

Het offer van Christus gaat dus alle offers te boven. Dit offer reinigt van de dode werken. Werken die behoren tot de zondige natuur, die de dood tot gevolg hebben. Werken waar we vol van zijn. Hoe worden we er van gereinigd? Alleen door het bloed van Christus. Met als gevolg dat we de levende God zullen

dienen. De waarachtigheid van het leven met de Heere komt naar voren in een van harte de Heere dienen. Gewillig en bereid.

Hoogste offer

Omdat Christus door het offer van Zijn eigen bloed eeuwige verlossing teweeg heeft gebracht, is Hij nu de Middelaar van het Nieuwe Testament. Hier wordt dat woord met testament vertaald, een woord dat ook verbond betekent. Hier krijgt het verbond de kracht en de waarde van een testament, waarin de beloften van de erfenis zijn vastgesteld. Een testament krijgt rechtsgeldigheid bij de dood van de erflater. We zullen niet eerder de erfenis in handen krijgen dan nadat de testamentmaker gestorven is. Zo moest Christus eerst sterven om de belofte van de eeuwige erfenis ten deel te doen vallen. De wilsbeschikking kan nu dus worden uitgevoerd. De dood van Christus betekent dat de beloften van het nieuwe verbond daadwerkelijk in vervulling zullen gaan. In de dood van Christus hebben we nu de rechtsgrond en de zekerheidsgrond van onze erfenis, die zo rijk is dat zij de eeuwige zaligheid omvat. De beloften hebben alleen kracht dankzij de dood van Christus. Alleen op grond van Zijn offer worden de zonden weggenomen en het eeuwige leven ontvangen. Alleen door Christus! Hoe zou het ook anders kunnen? Zonder bloedstorting geen vergeving. Zo was het al onder het oude verbond ten tijde van Mozes bij de inwijding van het oude verbond aan de voet van de Sinai. De woorden bij de inwijding gesproken klinken ook bij de instelling van het nieuwe verbond tijdens de paasmaaltijd. (Mattheüs 26: 27 en 28) Ook bij de inwijding van het nieuwe verbond vloeit er bloed. Nee niet van dieren, maar van het Lam Gods, Jezus Christus. In het oude verbond moest dit bloed telkens weer vloeien over alle dingen die te maken hadden met tempeldienst. Zonder bloedstorting is er geen vergeving. Zo werd Israël de ernst van de zonde getoond. En tegelijkertijd wordt er getoond dat er maar één middel is ter vergeving. Namelijk het plaatsvervangende offer. Zo diep zijn we gevallen dat een andere weg van verlossing niet mogelijk is. Alleen het bloed van het Lam Gods reinigt, dat wil God ons bij herhaling leren tot verootmoediging en tot vertroosting.

Eenmalig (24-28)

We hebben gezien dat heel de oudtestamentische eredienst onder het teken van het bloed, het offer, verzoening lag. Dit moest, omdat er heen gewezen werd naar het bloed, het offer en de verzoening door Christus. Ze waren voorbeeldingen (vers 23). Betere offeranden zijn noodzakelijk. De hemel wordt door Zijn offer tot tabernakel waar op grond van het offer verlost de Heere dienen zullen als priester.

Weer worden we herinnerd aan de tegenstelling van het zichtbare aardse en met handen gemaakte heiligdom en het onzichtbare, in de hemel, en aan de vele offers die elk jaar herhaald moesten worden en aan het ene volmaakte offer van Christus, dat maar éénmaal geschiedde.

De aardse hogepriester ging met vreemd bloed (van dieren) het heilige der heiligen binnen om verzoening te doen. Maar dan mocht hij

daar niet blijven. Hij moest dat heilige der heiligen weer verlaten. Elk jaar herhaalde zich dat. Deze offers waren niet in staat de zonden van het volk te verzoenen hebben we gezien (9-14). Het ene offer van Christus is volkomen. Hoeft niet herhaald te worden. Heeft geen aanvulling nodig. Had Zijn offer dat niet, dan had Hij dikwijls moeten lijden van de grondlegging der wereld af. Maar dat kan niet, de mens kan maar eenmaal sterven (vers 27). Gode zij dank is dit niet nodig geweest. Hij is eenmaal in de voleinding der eeuwen gekomen. Eenmaal geboren. Eenmaal gestorven. Eenmaal heeft Hij Zichzelf gegeven tot verzoening voor de zonden. Met Zijn komst is het einde der dagen aangebroken. Eenmaal zal Hij verschijnen, alsook in de hemel Zijn werk klaar is. Dan komt Hij ten oordeel voor allen, die Zijn bloed onrein hebben geacht. Maar dan komt Hij ook als de Hogepriester van het nieuwe verbond met Zijn zegen uit het heiligdom voor allen, die Hem tot zaligheid verwachten.

Gespreksvragen:

1. Waarom zette de Heere God heel de offerdienst op als ze toch ontoereikend was? Welke betekenis had het offer in het Oude Testament voor het geloof?
2. De schrijver geeft in vers 8 aan dat zijn inzicht werk is van de Heilige Geest. Denkt u dat de Heilige Geest nog steeds zo inzicht geeft in het verstaan van het Woord? Hoe weet u dat zeker dat het van de Heilige Geest is?
3. Wat betekent het, dat er zonder bloedstorting geen vergeving is? Waarom is dit altijd weer, ook vandaag, zo bestreden? Waarom is dit op deze wijze noodzakelijk?
4. Wat is het meest belangrijke in de parallellen tussen de grote Verzoendag en het offer van Christus dat u echt wilt bewaren als een rijke schat?
5. Wat heeft u het meest aangesproken toen u dit hoofdstuk bestudeerde? Waarom? Misschien kunt u dat voordat u naar de vergadering voor uzelf opschrijven en met elkaar delen.

Van de voorzitter...

Ds. W. WESTLAND

Terugblik

We mogen terugzien op een goede Huis-houdelijke Vergadering. Het is altijd weer fijn om uit het hele land vertegenwoordi-

gers van onze verenigingen te ontmoeten. Als voorzitter vraag ik dan hier en daar: hoe was het deze winter op uw vereniging?

En als je dan hoort van goede bijeenkomsten en fijne gesprekken rond het Woord van God, dan geeft dat een gevoel van dankbaarheid en zie je weer duidelijk het belang van onze Mannenbond. Uiteraard is het goed, dat er vragen gesteld worden rond het beleid. Dat is een teken van betrokkenheid. We nemen deze vragen mee naar de bestuursvergadering.

Doordat we vlot door de huishoudelijke zaken heen kwamen, was er voldoende tijd om met ds. A.D. Goijert na te denken over zijn onderwerp "de Engelen". Hij liet duidelijk zien wat Gods Woord over de engelen zegt: Dienstbare geesten met het oog op Gods eer en de zaligheid van Zijn kerk. Nogmaals bedanken we ds. Goijert voor zijn inbreng.

Ook dank aan de Regelingscommissie, die zorgde voor een goed verloop van deze vergadering.

Mannen met een handicap

Op de laatst gehouden vergadering van het 7 – Bondenberaad was de vereniging "Op weg met de ander" aanwezig. Dhr. J. de Jager vertelde het één en ander over het werk van deze vereniging. Belangrijk, dat we allemaal dit werk steunen door lid te worden en financieel bij te dragen. Maar hij stelde ook de

vraag: Is er op uw vereniging aandacht voor mensen met een handicap? Is er plaats en ruimte voor hen. Zij zijn toch ook leden van de gemeente. Daarom, trek ze er bij en zorg, dat ze zich op hun gemak voelen! Het is een Appèl, dat ik graag aan u doorgeef. Misschien nooit aan gedacht. Hij, met zijn handicap ook op onze mannenvereniging? Ja zeker! Waarom niet? Waar liefde woont, gebiedt de Heere Zijn zegen!

Bijbelstudies

We hebben ds. A. Goedvree uit Wezep bereid gevonden om de Bijbelstudie uit het Oude Testament te verzorgen. Hij gaat met ons nadenken over het Hooglied. Zelf hoop ik met u de eerste Korinthe-brief te bespreken. We hopen op een goede voorbereiding.

Tenslotte

Een hartelijke groet, mede namens de andere bestuursleden.

In the picture

De linkse kerk

DS. P.J. TEEUW

Wat wordt er met de 'linkse kerk' bedoeld. Ik kan me voorstellen, dat bij u de eerste gedachte is: dit gaat zeker over een vrijzinnige kerk. Toch wordt er met dit begrip iets anders bedoeld.

In het blad van de studentenvereniging C.S.F.R., genaamd De Civitate, maart 2010,

wordt er op dit begrip ingegaan. In één van de artikelen geeft een zekere Roelof van IJken een omschrijving van dit begrip. Het begrip is namelijk door de bekende Pim Fortuijn (1948-2002) ingevoerd. Wat wordt er onder de 'linkse kerk' verstaan? Van IJken schrijft dan: 'Het is in theorie een verband van journalisten, publicisten en wetenschappers die

een bepaalde overheersende politieke overtuiging uitdragen'. Het gaat dus niet om een strak georganiseerd verband, maar om het linkse geluid dat vooraanstaande spraakmakers laten horen. Ook schrijft hij: 'Het is duidelijk, dat de media veel macht heeft en gemakkelijk onder de noemer linkse kerk valt'. Dus vooral via de media wordt dit linkse geluid de wereld ingebracht.

Ik denk dat we dit wel herkennen. Hoe vaak wordt er onder ons niet opgemerkt, dat de media zich voor het grootste deel in linkse handen bevinden. Hoe komt dit? De socioloog Vuijsje verklaart dit linkse geluid vanuit de mentaliteit, die in Nederland heerste bij de babyboomgeneratie na de Tweede Wereldoorlog. 'Uit een plaatsvervangend schuldgevoel voor wat hun ouders overkomen was, of wat hun ouders deden – ze werden gezien als collaborateurs – besloten de meer activistische leden van de generatie dat dit niet meer gebeuren zou'. Het linkse geluid zou dus een reactie zijn. Oude opvattingen moesten verdwijnen en linkse ideeën moesten worden gepropageerd. De 'linkse kerk' is vooral onder de culturele bovenlaag van de bevolking oppermachtig. We spreken ook wel over de 'grachtengordel'. Linkse politici, journalisten en wetenschappers propageren linkse ideeën.

Niet een ieder huldigt de mening dat de 'linkse kerk' in politiek en media de boventoon voert. Men wijst dan op het feit, dat vooral rechtse thema's in de media op het ogenblik domineren. 'Dit gezien de toenemende populariteit van Wilders en Verdonk, het ontstaan van televisieprogramma's als 'Moraalridders' en 'Zóóó rechts' en de oprichting van omroepen als WNL en Pownea, die een 'rechts' geluid in het medialandschap willen laten horen'.

Nu is er inderdaad een reactie te bemerken op de 'linkse kerk'. Toch blijkt uit de benadering van veel journalisten t.a.v. bijvoorbeeld Wilders of het CDA, met Balkenende aan het roer, dat linkse gedachten overheersend zijn. Hun vragen en weergaven liggen vaak in de lijn van de 'linkse kerk'.

Maar belangrijker dan de vraag of de 'linkse kerk' of de 'rechtse kerk' domineren in het publieke domein, is de vraag: Is wat beide 'kerken' naar voren brengen in overeenstemming met het Woord? Het gaat ook in de politiek en in heel het mediagebeuren voor ons uiteindelijk niet om 'links' of 'rechts', maar het gaat erom of er politici, journalisten en wetenschappers zijn, die de gave van de profetie hebben en de tijdgeest vanuit de Bijbel weten te onderkennen en te duiden.

Verslag van de Huishoudelijke Vergadering

DHR. M. POST

Op zaterdag 10 april werd de jaarlijkse Huishoudelijke Vergadering voor de 4^e maal gehouden in de aula van de Hogeschool de "Driestar Educatief" te Gouda. De voorzitter, ds. W. Westland, heette de afgevaardigden van ruim 50 verenigingen hartelijk welkom. M.k.a waren de afgevaardigden uit Arnemuiden, Gorinchem, Hierden, Katwijk aan Zee (M.V. Calvijn),

Kootwijkerbroek, Stedum, Tholen en Wierden. De bestuursleden ds. J.H. Lammers en dhr. C. Oosterom waren helaas ook verhinderd om uiteenlopende redenen. De aula was gevuld door ongeveer 100 mannen.

Ter opening werd gezongen Psalm 118 : 7 en 8, hierna ging de voorzitter voor in gebed. De Bijbel werd geopend bij 2 Timotheüs 2 : 7-19.

Op deze zaterdag na Pasen werd stil gestaan bij het 8^e vers: "Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, Welke is uit den zaden Davids, naar mijn Evangelie." Het openingswoord is in onze periodiek volledig opgenomen. Aansluitend werd gezongen Psalm 77 : 7.

Hierna kwam het jaarverslag van de secretaris, ds. J. van Dijk, aan de orde. Dit verslag was reeds in het maartnummer van de Hervormde Vaan geplaatst. Enkele punten lichtte de secretaris toe. Hij sprak de dank uit voor de betrokkenheid van de verenigingen bij de verschillende ontmoetingen zoals op de Bondsdag, de streekvergaderingen etc. Hij memoreerde het gesprek met het Moderamen van de HHK, wees op de nieuwe folder "ledenwerving", de Bijbelstudies in ons blad. "De Heere geeft ons in vrijheid Zijn Woord te mogen onderzoeken, dat is een groot goed", aldus de secretaris. N.a.v. het jaarverslag werden enkele vragen gesteld o.a. over het aantal leden van onze Mannenbond. Eén van de afgevaardigden wees op de samenwerking van de verenigingen zowel op plaatselijk als in streekverband tussen de PKN en HHK. Is deze samenwerking ook niet mogelijk binnen het HB? Er werd gewezen op het kerkelijk standpunt. De voorzitter gaf een kort verslag van de ontmoeting met het Moderamen van de HHK op 22-02-10 te Veenendaal.

De 2^e penningmeester, dhr. J. van Capelleveen, geeft een toelichting bij het jaarverslag van de penningmeester / begroting 2010. Hierover werden geen vragen gesteld. Het voorstel de contributie te verhogen met € 0,50 naar € 13,00 per lid, gaf geen aanleiding tot discussie. De leden van de kascontrole commissie waren niet aanwezig. De stukken waren wel nagezien door hen en in orde bevonden. In de penningmeester werd het bestuur gedechargeerd. De nieuwe kascontrolecommissie werd benoemd, n.l. de verenigingen uit Ederveen en Lunteren.

Bij het agendapunt "mededelingen" werden de scribenten bekend gemaakt voor de Bijbelstudies seizoen 2010-2011. Ds. A. Goedvree te Wezep behandelt het Hooglied en onze voorzitter ds. W. Westland een brief van Paulus, n.l. 1 Corinthe. Het thema voor de Bondsdag 2010 luidt "Ik geloof in God". Hierover hopen te refereren prof. dr. J. Hoek te Veenendaal en ds. P.H. van Trignt te Ouderkerk a/d IJssel.

De uitslag van de verkiezing hoofdbestuursleden was geen verrassing, alle aftredende bestuursleden werden met een grote meerderheid van stemmen herkozen. Zij namen hun herbenoeming aan. De tegenkandidaten dhr. C.D. Groenendijk, ds. H.M. Burggraaf en ds. M. van der Zwan, werden dank gezegd voor hun bereidwilligheid om zich kandidaat te stellen.

Vervolgens houdt ds. A.D. Goijert zijn referaat over "De engelen". We zongen nog voor de pauze Psalm 103 : 10 en 11. Deze uitgewerkte lezing zal in diverse delen in de Hervormde Vaan worden opgenomen. Na de pauze volgde de bespreking van het onderwerp nadat we gezongen hadden Psalm 99 : 1. Vele vragen werden gesteld over dit actuele onderwerp, o.a. over de Engel des Heeren, de boze en goede engelen, de geschiedenis in het boek Job, beschermengelen, engelen als kerkgangsters, e.a.

In de rondvraag kwam weer het verzoek naar voren ons blad tijdig te verzenden naar de leden. Ook werd gevraagd aan de nieuwe leden zo spoedig mogelijk de Hervormde Vaan te zenden. De website van onze Mannenbond is wel wat verbeterd, maar verdient geen schoonheidsprijs. Aanwijzingen voor goede Bijbelverklaringen worden graag tegemoet gezien. Heeft het hoofdbestuur gereageerd op de zaak ds. K. Hendrikse? Een protest werd gezonden, maar er is nog geen reactie ontvangen. Ook de vraag de nieuwe Bijbelstudies in mei te starten kwam weer naar voren. De voorzitter heeft reeds eerder in de Hervormde Vaan daarop geantwoord.

Aan het eind van de vergadering deelde de voorzitter mee de opbrengst van de collecte n.l. € 421,40. De regelingscommissie werd dank gezegd voor hun arbeid. Het slotwoord werd uitgesproken door ds. E. de Mots n.a.v. Mattheüs 28 : 9b "En zij, tot Hem komende, grepen Zijn voeten en aanbaden Hem". Er werd gesproken over het voorspel van de eeuwige aanbidding. Aanbidden is meer dan bidden. De Heilige Geest maakt ruimte om door de knieën te gaan. We zongen nog Psalm 65 : 1, ds. E. de Mots eindigde met gebed, daarna sloot de voorzitter de vergadering. Hij wenste allen wel thuis en een goede, gezegende zondag toe. Er mag terug gezien worden op een goede, eensgezinde Huishoudelijke Vergadering.

De engelen (1)

Ds. A.D. GOIJERT

De engelen (met name de goede)

Het is geen hachelijke onderneming om aandacht te vragen voor de engelen. Ze zijn tegenwoordig weer in. Religie is in. Allerlei religie is in. De grotere aandacht voor de engelen is mogelijk te danken aan WO2. Achter zo iets ergs moest wel een boze geestenwereld gezeten hebben. De boze engelen namen de goede mee. Veel mensen geloven (weer) in het bestaan van een engelen- of geestenwereld. Mensen vertellen over ontmoetingen met engelen, ze geloven weer in het bestaan van hun eigen beschermengel. Die leidt hen in gevaar en troost hen in verdriet. Engelen heten in een overigens ongelovige wereld wel gidsen.

Voor de vraag naar het bestaan en het werk van engelen hebben wij ook een gids en dat is Gods Woord. Daarin lezen we veelvuldig over engelen, geesten of hoe ze daar verder ook maar genoemd worden. Enkele honderden malen zelfs. In het NT nog veel meer dan in het OT. Voor ons gevoel is dat misschien wel andersom. Ze vormen dus zeker geen randverschijnsel. In 42 van de 66 Bijbelboeken komen we ze tegen. Ons woord engel komt via het Latijn (angelus) van een Grieks woord dat gezant, bode betekent. Het Hebreeuwse woord malach is iemand met een bepaalde opdracht. Dit past ook wel bij ons gewone spraakgebruik. Engelen onder ons zijn meestal hulpvaardige mensen: je bent een engel! We spreken, gelovig of niet, over een reddende engel en engelengeduld. Ook bekend is wel: "hij spreekt als een engel en doet als een bengel". "U komt als een engel uit de hemel". "Hij heeft een engel op zijn schouder zitten". Voor Gods Woord is het geen vraag of engelen wel bestaan. Toch komen we in de Bijbel al wel mensen tegen, die er niet in geloofden. Dat waren de vrijzinnige Sadduceeën. Die kwam Jezus tegen. De ontkenning van heel de geestelijke wereld is dus al 2000 jaar oud. Zie Hand. 23:8.

Sindsdien schommelde het geloof in engelen een beetje. In de donkere middeleeuwen steeg het geloof in engelen tot grote hoogte, samen met de heiligen. De Reformatie betekende een correctie. Ook in dit opzicht terug naar de Schriften. In de tijd van de Verlichting (18e eeuw) maakte men zich los van het gezag van de Schrift en de kerk en ook van de engelen. Dat liep zo door in de volgende eeuw. Theologen vroegen zich af, of Christus en Zijn leerlingen zelf wel geloofden in het bestaan van engelen en demonen. God is zo groot, Die heeft helemaal geen engelen nodig. Wanneer je in engelen gelooft ben je bij-gelovig. Toen kwam R. Bultmann. Hij schreef: "In een wereld van techniek en wetenschap kunnen we niet meer geloven in wonderverhalen en geesten." Hij kreeg en krijgt veel navolgers. Zij hebben er mee gebroken om te geloven in engelen. Wie met de hemel breekt, breekt ook met hemel-bewoners. In moderne dogmatieken zijn engelen vaak verdwenen.

Dus aan de ene kant zijn engelen in. In de wereld van spiritisme en occultisme en er is meer tussen hemel en aarde. Aan de andere kant, in de kerk, zijn ze vaak uit. In ons reformatorisch volksdeel zijn de engelen juist weer wat terug. Door de gang van het wereldgebeuren. Door het besef dat we in de eindtijd leven. Dan sterken engelen Gods Kerk op weg naar het einde, wat tegelijk een nieuw begin is.

Misschien ook door de aandacht van met name de NGB voor de engelen. We komen ze tegen in art 7, 9, 12, 21 en 37. In Zondag 49 van de HC lezen we: "dat ieder zijn ambt en beroep zo gewillig en getrouw mogen bedienen als de engelen in de hemel doen". Verwezen wordt naar Ps. 103:20-21. Engelen ons ten voorbeeld.

Maar nu de vraag of Jezus Zelf en Zijn leerlingen er wel in geloofden. Wat een vraag! Jezus gaat er zonder meer van uit, dat ze bestaan.

Hij had er veel ervaring mee. Bij de heilsfeiten speelden ze een grote rol. Op cruciale momenten. Niet bij Pinksteren. Ook niet bij het kruis, maar wel in Gethsémané. Alleen in Lucas lezen we, dat één van de knechten van Vader Zijn hulpbehoevende Zoon kwam ver-

sterken. „Dan ontmoet een knecht de Verloren Zoon” (Schilder).

Het woord van evangelisten en apostelen is een getrouw woord, alle(r) aanneming waardig, ook als het over de engelen gaat.

(Wordt vervolgd)

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2008

De volgende wijzigingen hebben plaats gevonden:
1) de MV “Troffel en Zwaard” te Sprang-Capelle (blz. 7) heeft een nieuwe penningmeester: dhr. R.M. Gouda, Walstro 17, 5161 WL Sprang-Capelle.
2) de MV “de Heere is onze Banier” te Vinkeveen (blz. 27) heeft een nieuwe secretaris: dhr. H. Schreurs, Donkereind 15a, 3645 TC Vinkeveen.
3) het adres van de secretaris van de MV “Schrift en Belijdenis” te De Bilt (blz. 5), dhr. A. de Mik, is veranderd: Kuifeendlaan 9, 3721 CX Bilthoven.
4) De MV “David” te Nijkerkerveen (blz. 18) heeft een nieuwe penningmeester: dhr. M. Vastenburg, Schoolstraat 79, 3864 MC Nijkerkerveen
5) De Streek “Winis en Omstreken” (blz. 33) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. T. van Meijeren, Clausstraat 28, 3474 JZ Zegveld
6) De penningmeester dhr. G.J. van de Bas van de MV “Graaft en Verdiept” te Bodegraven (blz. 11) heeft een nieuw adres: Gravin Mariastraat 24, 2415 AZ Nieuwerbrug.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl.

Boekbespreking

Dr. W. van Vlastuin, **Wordt vervuld**, over het werk van de Heilige Geest, uitg. De Banier, 2^e druk, 2009, 286 blz, prijs € 14,90.

Dit boek verscheen voor het eerst in 1993 en heeft nu een hier en daar gewijzigde en aangevulde tweede druk ontvangen. Vele aspecten van het werk van de Heilige Geest komen aan bod. De Geest wederbaart, overtuigt, heiligt enz. Pastorale opmerkingen worden gemaakt over het tijdstip van de wedergeboorte. Zo ook over het verheerlijken van Christus door de Geest, en dat het daarbij niet gaat om het passeren van geestelijke stations, blz. 88. Kortom, een boek om rustig door te lezen en zich eigen te maken. Tot lering en tot geestelijke onderwijzing. Na zestien jaar heeft dit boek nog niet aan actualiteit ingeboet. De auteur citeert vele bijbelplaatsen; daarom mis ik helaas in deze 2^e druk wel een tekstregister. Ds. J.P. Nap

Overlijdensberichten

*Ik zal u onderwijzen, en leren van den weg,
dien gij gaan zult;
Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn.*

Psalm 32:8

Met ontroering delen wij u mee dat door de Heere is Thuisgehaald ons gewaardeerd lid

ARIE HOFLAND

in de leeftijd van 83 jaar.

Met dankbaarheid gedenken wij hoe hij gedurende 54 jaar meelevend en betrokken lid van onze vereniging is geweest.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Bestuur en leden van de Mannenvereniging “Schrift en Belijdenis” te Barneveld

Barneveld, 17 maart 2010.

“Want Hij is onze vrede”

Efeze 2 : 14a

Met droefheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van ons trouw meelevend lid

FLORUS DE JONG

op de leeftijd van 70 jaar.

Met dankbaarheid denken we terug aan de jaren dat hij in ons midden mocht zijn. We zullen zijn aanwezigheid op de vereniging missen.

De Heere vertrooste zijn kinderen en kleinkinderen en schenke hen Zijn vrede.

Bestuur en leden van de mannenvereniging “Paulus” te Noordeloos

Noordeloos, maart 2010

Met droefheid geven wij u kennis dat de Heere, voor ons geheel onverwachts, tot Zich heeft genomen ons trouw en zeer gewaardeerd lid

CORNELIS DE VRIES

op de leeftijd van 65 jaar.

De Heere sterke en vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen met dit grote verlies.

Bestuur en leden
Hervormde Mannenvereniging
„Onderzoekt de Schriften”

Lekkerkerk, maart 2010.

Op Zijn tijd heeft de Heere tot Zich genomen ons trouw lid en oud-voorzitter

ADRIAAN DE JONG

op de leeftijd van 82 jaar.

Met dankbaarheid denken wij aan de jaren, die hij in ons midden mocht zijn. De Heere vertrooste zijn kinderen, kleinkinderen en allen die hem lief en dierbaar waren.

Bestuur en leden van Mannenvereniging
„Sola Fide” te Bleskensgraaf

Bleskensgraaf, maart 2010.

Na een periode van afnemende krachten is door de Heere van ons weggenomen ons gewaardeerd oud-lid

JAN WILLEM VAN DER MOOREN

in de leeftijd van 85 jaar.

Vele jaren was hij lid van het bestuur van onze vereniging.

De Heere vertrooste zijn vrouw, en allen die hem lief en dierbaar waren in dit verlies.

Bestuur en leden
Mannenvereniging „Elimelech”
Bruchem, Kerkwijk en Delwijnen

19 maart 2010.

Joh. 8 : 51

*Voorwaar, voorwaar zeg Ik u:
Zo iemand Mijn woord zal bewaard hebben,
die zal den dood niet zien in der eeuwigheid.*

Met droefheid geven wij u kennis van het plotselinge overlijden van ons geacht bestuurslid de heer

E.J. BERKEL

in de leeftijd van 71 jaar.

Namens de mannenvereniging
„Uw Woord is de Waarheid” te Pijnacker

J. Valkenburg, voorzitter
J.C. de Hoog, secretaris

21 april 2010

Op 25 februari 2010 werd door de HEERE op Zijn tijd uit dit leven weggenomen onze broeder

KLAAS TANGER

in de leeftijd van 82 jaar.

Hij was een trouw lid van onze vereniging.

Samen met hem mochten wij zoeken te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen: „Hij schenkt uit goedheid zonder peil ons 't eeuwig, zalig leven”. (Ps. 68 : 10)

Mannenvereniging
„Onderzoekt de Schriften”

Zegveld, februari 2010.

*Wentel uw weg op den Heere,
en vertrouw op Hem; Hij zal het maken;*

Psalm 37:5 onberijmd.

Met droefheid geven wij kennis van het overlijden van ons erelid.

LEENDERT VAN 'T ZELFDE

In de leeftijd van 98 jaar.

Ruim 30 jaar is hij lid van onze vereniging geweest.

De Heere vertrooste zijn kinderen, klein-, achter- en achterachterkleinkind vanuit Zijn Woord wat de liefde van zijn hart had.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging „Paulus”
te Ridderkerk-Oostendam

Oostendam, april 2010.